

Білак-Лук'янчук В.Й., Слабкий Г.О., Мельничук Н.І.,
Нагірний Д.А.**Вплив війни проти російської
воєнної агресії на деякі
показники організації
стоматологічної допомоги
населенню в Україні**Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський
національний університет», м. Ужгород, УкраїнаBilak-Lukianchuk V.Y., Slabkiy H.O., Melnychuk N.I.,
Nahirniy D.A.**The impact of the war against russian
military aggression on some
indicators of the organization
of dental care for the population
in Ukraine**State University «Uzhhorod National University»,
Uzhhorod, Ukrainegennadiy.slabkiy@uzhnu.edu.ua**Вступ**

Війна України проти російської воєнної агресії негативно вплинула на стан громадського здоров'я населення країни, знизила рівень відповідального ставлення до особистого здоров'я, знизила рівень здоров'язбережувальної поведінки та негативно вплинула на систему охорони здоров'я [1–5].

При цьому необхідно зазначити, що стоматологічна допомога населенню є однією із найбільш затребуваних видів спеціалізованої медичної допомоги. Також необхідно зазначити, що захворювання рота та зубів є найбільш поширеними неінфекційними хворобами [6–8].

Аналіз даних наукових публікацій указує на зростання вказаної патології у населення всіх країн світу [9–11]. Зважаючи на наведене вище, ВООЗ у 2003 р. прийняла «Глобальну стратегію з боротьби з хворобами порожнини рота», яка впроваджена і в Україні [12–14].

В Україні комплексних наукових робіт з вивчення впливу війни на стан стоматологічного здоров'я населення та стан організації стоматологічної допомоги не проводилося.

Мета: дослідити вплив війни проти російської воєнної агресії на деякі показники організації стоматологічної допомоги в Україні.

Об'єкт, матеріали і методи дослідження

Об'єкт: система МОЗ України з надання стоматологічної допомоги населенню. **Матеріали:** дані галузевої статистичної звітності за 2020–2023 роки. Проаналізовані статистичні дані із територій, які підконтрольні Україні. Показниками для проведення аналізу визначено мережу закладів охорони здоров'я, у яких надається стоматологічна допомога (як показник її доступності), а також рівень звертання населення за стоматологічною допомогою (як індикатор здоров'язбережувальної стоматологічної поведінки

населення). **Методи:** медико-статистичний, бібліо-емантичний, структурно-логічного аналізу. Статистична обробка первинних матеріалів проводилася з використанням загальноприйнятих методів медичної статистики.

Результати дослідження

На початку дослідження нами було зібрано, узагальнено в таблиці та проведено порівняння даних за 2020 рік (передвоєнний період) і 2023 рік (другий рік війни проти російської воєнної агресії) щодо кількості самостійних стоматологічних поліклінік системи МОЗ України й проаналізовано отримані дані (табл. 1).

Аналіз отриманих даних свідчить про те, що за період дослідження в системі МОЗ України було закрито 53 самостійні стоматологічні поліклініки. При цьому в 4 (16,0%) регіонах ситуація залишилася без змін, в 1 (4,0%) регіоні (Закарпатська область) самостійну поліклініку було відкрито, а в решті 20 (80,0%) регіонів кількість самостійних стоматологічних поліклінік зменшилася. Найбільшу кількість самостійних стоматологічних поліклінік – 11 (68,8%) – було закрито в Дніпропетровській області, яка належить до зони активних бойових дій.

Наступним кроком дослідження було вивчення та аналіз даних щодо динаміки чисельності закладів охорони здоров'я МОЗ України, у яких населенню надається стоматологічна допомога, за період 2020–2023 роки. Отримані результати наведено в табл. 2.

Аналіз результатів дослідження щодо динаміки чисельності закладів охорони здоров'я МОЗ України, у яких населенню надається стоматологічна допомога, за період 2020–2023 років показав наступне. В системі охорони здоров'я МОЗ України кількість закладів охорони здоров'я, в структурі яких мають місце підрозділи із надання стоматологічної допомоги, зросла на 21 (2,1%).

Таблиця 1

Динаміка чисельності самостійних стоматологічних поліклінік системи МОЗ України, 2020–2023 роки

Адміністративні території	2020	2021	2022	2023	2023 до 2020
Області					
Вінницька	8	8	4	4	4
Волинська	5	5	5	5	Без змін
Дніпропетровська	16	13	5	5	11
Донецька	13	11	10	8	5
Житомирська	10	10	9	7	3
Закарпатська	2	3	3	3	+ 1
Запорізька	9	9	6	2	7
Івано-Франківська	4	4	4	3	1
Київська	9	9	8	8	1
Кіровоградська	4	4	4	3	1
Луганська	2	1	-	-	- 2
Львівська	15	14	11	11	4
Миколаївська	2	2	2	1	1
Одеська	7	7	7	6	1
Полтавська	8	8	6	5	3
Рівненська	10	8	7	7	3
Сумська	5	5	5	5	Без змін
Тернопільська	4	4	4	4	Без змін
Харківська	12	12	12	11	1
Херсонська	3	2	1	1	2
Хмельницька	2	2	1	1	1
Черкаська	5	5	5	5	Без змін
Чернівецька	4	4	4	3	1
Чернігівська	5	4	4	4	1
Міста					
м. Київ	4	4	3	3	1
Україна	168	158	130	115	53

Таблиця 2

Динаміка чисельності закладів охорони здоров'я МОЗ України, які мають структурні підрозділи з надання населенню спеціалізованої стоматологічної допомоги, 2020–2023 роки

Адміністративні території	2020	2021	2022	2023	2023 до 2020
Області					
1	2	3	4	5	6
Вінницька	35	33	39	42	+ 7
Волинська	28	26	34	34	+ 6
Дніпропетровська	62	58	85	59	3
Донецька	28	32	29	36	+ 8
Житомирська	38	27	46	43	+ 5
Закарпатська	28	26	28	29	+ 1
Запорізька	36	34	20	21	15
Івано-Франківська	48	45	44	43	5
Київська	45	44	47	47	+ 2
Кіровоградська	31	32	32	31	Без змін
Луганська	16	16	11	1	15
Львівська	83	59	53	55	28
Миколаївська	28	26	29	33	+ 5
Одеська	64	56	68	66	+ 2
Полтавська	34	37	49	52	+ 18
Рівненська	31	29	36	38	+ 7
Сумська	36	37	56	57	+ 21
Тернопільська	41	36	45	44	+ 3
Харківська	71	67	92	86	+ 15

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6
Херсонська	23	22	14	9	-14
Хмельницька	35	33	36	36	+ 1
Черкаська	39	32	33	31	8
Чернівецька	30	28	31	30	Без змін
Чернігівська	33	32	30	28	5
Міста					
м. Київ	40	37	55	53	+ 13
Україна	983	904	1042	1004	+ 21

При цьому на території 2 (8,0%) регіонів вона залишилася без змін, на території 8 (32,0%) регіонів їх кількість скоротилася, а на території 15 (60,0%) регіонів зареєстровано збільшення кількості таких закладів. Необхідно зазначити, що найвищий показник скорочення відповідних закладів охорони здоров'я зареєстровано у Львівській області – 28 (33,8%), Запорізькій області – 15 (41,7%) та Херсонській області – 14 (60,9%).

Аналіз результатів дослідження, наведених у таблицях 1 і 2, свідчить про зниження за період війни проти російської воєнної агресії рівня доступності

спеціалізованої стоматологічної допомоги для населення більшості регіонів України.

Далі вивчалися та аналізувалися показники кількості відвідувань лікарів-стоматологів та зубних лікарів у закладах охорони здоров'я системи МОЗ України в розрахунку на одну зайняту посаду лікаря (функція посади) в динаміці 2020–2023 років в розрізі регіонів країни. Отримані результати наведено в табл. 3.

Аналіз отриманих даних вказує на те, що за період дослідження в цілому в системі МОЗ України функція посади лікарів-стоматологів та зубних лікарів

Таблиця 3

Функція посади лікарів-стоматологів та зубних лікарів системи МОЗ України в динаміці 2020–2023 років

Адміністративні території	2020	2021	2022	2023	2023 до 2020
Області					
Вінницька	1 653,2	1 405,0	1 862,6	1769,0	+ 115,8
Волинська	1 547,6	1 451,4	1 474,3	1572,3	+ 24,7
Дніпропетровська	1 950,3	1 854,4	1 846,7	1949,2	- 1,1
Донецька	1 773,0	1 786,4	687,6	790,2	982,8
Житомирська	1 547,8	1 577,9	1 579,3	1720,6	+ 1547,8
Закарпатська	1 874,8	1 933,2	2 158,6	2123,0	+ 248,2
Запорізька	1 884,0	1 683,9	1 052,9	1002,9	881,1
Івано-Франківська	1 070,7	1 062,1	1 439,1	1508,7	+ 438,0
Київська	1 552,4	1 394,9	1 376,1	1724,5	+ 172,1
Кіровоградська	2 182,9	2 011,4	2 227,4	2263,7	+ 80,8
Луганська	3 107,7	3 032,6	428,0	64,0	3043,7
Львівська	1 369,5	1 259,8	1 331,1	1087,6	281,9
Миколаївська	2 131,2	1 564,9	1 328,1	2153,5	+ 22,3
Одеська	1 663,3	1 274,9	1 574,2	1638,5	24,8
Полтавська	2 027,8	2 137,4	2 341,6	2623,3	+ 595,5
Рівненська	1 640,9	1 841,9	1 852,3	1894,0	+ 253,1
Сумська	1 911,4	1 567,6	1 571,9	1780,0	131,4
Тернопільська	1 665,2	1 753,3	2 192,8	2345,5	+ 680,3
Харківська	1 797,2	1 527,9	1 171,6	1509,6	269,6
Херсонська	2 265,1	2 020,4	1 302,3	1307,6	957,5
Хмельницька	1 737,0	1 540,5	1 762,7	2057,6	+ 320,6
Черкаська	2 061,4	1 593,8	1 769,9	1811,9	249,5
Чернівецька	1 336,2	1 346,4	1 460,2	1832,1	+ 495,9
Чернігівська	2 369,9	2 058,7	1 885,1	1983,6	386,3
Міста					
м. Київ	879,0	931,6	931,9	1168,4	+ 284,4
Україна	1 658,3	1525,6	1 473,6	1611,5	46,8

скоротилася на 46,8 прийоми. При цьому на території 14 (56,0%) регіонів функція посади збільшилася, а на території 11 (44,0%) регіонів функція посади зменшилася. Найбільші рівні скорочення функції посади зареєстровані на території наступних регіонів: Луганська (48,6 разу), Запорізька (1,9 разу), Херсонська (1,7 разу) області – регіони, які пов'язані із зоною активних бойових дій. Найбільші рівні збільшення функції посади зареєстровані на території наступних регіонів: Житомирська, Полтавська та Тернопільська області.

Гранична різниця функції посади лікарів-стоматологів та зубних лікарів становила:

– в 2020 році в 3,54 разів: від 879,0 на території м. Києва до 3 107,7 на території Луганської області;

– в 2023 році в 40,98 разів: від 64,0 на території Луганської області до 2623,3 на території Полтавської області.

Комплексний аналіз даного виду діяльності передбачає вивчення та проведення аналізу кількості відвідувань лікарів-стоматологів та зубних лікарів у закладах охорони здоров'я системи МОЗ України в розрахунку на одного жителя. Враховуючи, що війна проти російської воєнної агресії стала причиною значних міграційних процесів населення за кордон та вимушеного переселення населення в межах країни, нами подібні розрахунки не проводилися та статистичні дані не аналізувалися, враховуючи, що вони будуть не валідними.

Обговорення результатів дослідження

Отримані в ході проведеного дослідження результати підтверджують дані наукових публікацій [1–5] про негативний вплив війни на стан здоров'я населення та функціонування системи охорони здоров'я. Насамперед це стосується регіонів, які пов'язані із зоною активних бойових дій.

Перспективи подальших досліджень

Перспективи подальших досліджень пов'язані із вивченням впливу війни проти російської воєнної агресії на стан стоматологічного здоров'я різних категорій населення з урахуванням належності регіонів, де вони проживають, до зони активних бойових дій, а також із вивченням ставлення різних категорій населення до власного стоматологічного здоров'я та рівня мотивованої здоров'язбережувальної поведінки.

Висновки

Результати дослідження свідчать про негативний вплив війни проти російської воєнної агресії на деякі показники організації стоматологічної допомоги населенню в Україні.

Література

1. ПТСР та загострення хронічних хвороб: як війна вплине на здоров'я українців. Доступно на: https://www.slovoidilo.ua/2022/11/01/infografika/suspilstvo/ptsr-ta-zahostrennya-xronichnyx-xvorob-yak-vijna-vplyne-zdorovyua-ukrayinciv?utm_source=gravitec&utm_medium=push&utm_campaign=.7
2. Миронюк ІС, Слабкий ГО, Щербінська ОС, Білак-Лук'янчук ВЙ. Наслідки війни з російською федерацією для громадського здоров'я України. Репродуктивне здоров'я жінки. 2022 Гру 1;8:26–1. <https://doi.org/10.30841/2708-8731.8.2022.273291>
3. Миронюк ІС, Слабкий ГО, Білак-Лук'янчук ВЙ. Виклики для системи громадського здоров'я регіонального рівня в умовах воєнного стану в Україні (Challenges for the Regional Public Health System Under Martial Law in Ukraine). Ružomberké zdravotnícke dni. 2022 – XVI. Ročník: Zborník z medzinárodnej konferencie. 2022 Nov; Ružomberok. Ružomberok (Sk); p. 358–363.
4. Росіяни цілеспрямовано руйнують лікарні в Україні [online]. URL: <https://socportal.info/ru/news/v-moz-nazvali-chislo-ubitykh-vrachei-okkupantami/>
5. Миронюк ІС, Слабкий ГО, Лопіт ВВ. Вплив війни проти російської агресії на стан громадського здоров'я населення регіону, віддаленого від зони активних бойових дій. Громадське здоров'я в Україні: здобутки та виклики сьогодення: колективна монографія. Полтава; 2023. 44–49.
6. Peres MA, Macpherson MD, Weyant RJ, Daly B, Venturelli R, Mathur MR, et al. Oral diseases: a global public health challenge. The Lancet. 2019;394(10194):249–60. DOI: 10.1016/S0140-6736(19)31146-8.
7. Литвинова ЛО, Донік ОМ, Артемчук ЛІ. Реформування стоматологічної допомоги населенню України: проблеми сьогодення. Український стоматологічний альманах. 2020;2:109–14.
8. Павленко ОВ, Мазур ІП. Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008–2018 роки: довідник. Подіум. 2019.
9. Безвужко ЕВ, Микичак ІВ. Взаємозв'язок карієсу зубів із соматичною патологією у дітей, які проживають у районах, різних за екологічною ситуацією. Український стоматологічний альманах. 2012;4:115–17.
10. Безвужко ЕВ. Структурно-функціональна резистентність емалі у дітей, які проживають у різних умовах навколишнього середовища. Український стоматологічний альманах. 2014;3:9–11.
11. Löe H. Oral hygiene in the prevention of caries and periodontal disease. International dental journal. 2000;50(3):129–39. DOI: 10.1111/j.1875-595x.2000.tb00553.x
12. World Health Organization. Global strategy and action plan on oral health 2023–2030. Geneva: World Health Organization. 2024. [Internet]. Available at: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240090538>
13. Литвинова ЛО, Донік ОМ, Артемчук ЛІ. Реформування стоматологічної допомоги населенню України: проблеми сьогодення. Український стоматологічний альманах. 2020;2:109–14.
14. Мочалов ЮО, Ступницький РМ, Шуляцький ІМ, Моложанов ІО, Кеян ДМ. Прогностична оцінка доступності стоматологічної допомоги для населення України в умовах реформи охорони здоров'я (дискусія). Сучасна стоматологія. 2021;1:96–01. DOI: 10.33295/1992-576X-2021-1-96.

References

1. PTSD та загострення хронічних хвороб: як вона впливає на здоров'я українців [PTSD and exacerbation of chronic diseases: how it affects the health of Ukrainians]. Available at: https://www.slovoi-dilo.ua/2022/11/01/infografika/suspilstvo/ptsr-ta-zahostrennya-xronichnyx-xvorob-yak-vijna-vplyne-zdorovya-ukrayinciv?utm_source=gravitec&utm_medium=push&utm_campaign [in Ukrainian].
2. Myroniuk IS, Slabkyi HO, Shcherbinska OS, Bilak-Lukianchuk VY. Naslidky viyny z rosiys'koyu federatsiyeyu dlya hromads'koho zdorov'ya Ukrayiny [Consequences of the war with the Russian Federation for public health in Ukraine]. Women's reproductive health. 2022 Dec 1; 8: 26–1. <https://doi.org/10.30841/2708-8731.8.2022.273291> [in Ukrainian].
3. Myroniuk I, Slabkyi H, Bilak-Lukianchuk V. Vyklyky dlia systemy hromadskoho zdorov'ia rehionalnoho rivnia v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Challenges for the Regional Public Health System Under Martial Law in Ukraine]. Ročnik: Zbornik z medzinárodnej konferencie; Nov 2022; Ružomberok. Ružomberok, Slovensko.
4. Rosiiany tsilespriamovano ruiniui likarni v Ukraini [Russians deliberately destroy hospitals in Ukraine] [online]. URL: [Socportal.info] Available at: <https://socportal.info/ru/news/v-moz-nazvali-chislo-ubitykh-vrachei-okkupantami/>
5. Myroniuk IS, Slabkyi HO, Lopit VV. Impact of the war against Russian aggression on the state of public health of the population of the region distant from the active combat zone [The impact of the war against Russian aggression on the public health of the population of the region, remote from the zone of active hostilities]. Public Health in Ukraine: Achievements and Challenges of Today: collective monograph. Poltava. 2023; 44–49 [in Ukrainian].
6. Peres MA, Macpherson MD, Weyant RJ, Daly B, Venturelli R, Mathur MR, et al. Oral diseases: a global public health challenge. The Lancet. 2019;394(10194):249–60. DOI: 10.1016/S0140-6736(19)31146-8.
7. Lytvynova LO, Donik OM, Artemchuk LI. Reformuvannya stomatolohichnoi dopomohy naselenniu Ukrainy: problemy siohodennia [Reforming dental care for the population of Ukraine: current problems]. Ukrainskii stomatolohichniy almanac. 2020; 2:109–14 [in Ukrainian].
8. Pavlenko OV, Mazur IP. Stomatolohichna dopomoha v Ukraini: osnovni pokaznyky diialnosti za 2008-2018 roky: dovidnyk [Dental care in Ukraine: main indicators of activity for 2008–2018: a reference book]. Podium. 2019 [in Ukrainian].
9. Bezvushko EV, Mykychak IV. Vzaiemozviazok kariiesu zubiv iz somatychnoiu patolohiieiu ditei, yakii prozhyvaiut u raionakh, riznykh za ekolohichnoiusytuatsiieiu [The relationship between dental caries and somatic pathology in children living in areas with different environmental conditions]. Ukrainskiy stomatolohichniy almanakh. 2012;4:115–17 [in Ukrainian].
10. Bezvushko EV. Strukturno-funktsionalna rezystentnist emali u ditei, yakii prozhyvaiut u riznykh umovakh navkolysnogo seredovyscha [Structural and functional resistance of enamel in children living in different environmental conditions]. Ukrainskiy stomatolohichniy almanakh. 2014;3:9–11 [in Ukrainian].
11. Löe H. Oral hygiene in the prevention of caries and periodontal disease. International dental journal. 2000;50(3):129–39. DOI: 10.1111/j.1875-595X.2000.tb00553.x.
12. World Health Organization. Global strategy and action plan on oral health 2023–2030. Geneva: World Health Organization. 2024. [Internet]. Available at: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240090538>
13. Lytvynova LO, Donik OM, Artemchuk LI. Reformuvannya stomatolohichnoi dopomohy naselenniu Ukrainy: problemy siohodennia [Reforming dental care for the population of Ukraine: current problems]. Ukrainskii stomatolohichniy almanac. 2020;2:109–14 [in Ukrainian].
14. Mochalov YuO, Stupnytskyi RM, Shupyatskyi IM, Molozhanov IO, Keyan DM. Prohnostychna otsinka dostupnosti stomatolohichnoyi dopomohy dlya naseleння Ukrayiny v umovakh reformy okhorony zdorov'ya (dyskusiya) [Prognostic assessment of the availability of dental care for the population of Ukraine in the context of health care reform (discussion)]. Suchasna stomatolohiya. 2021;1:96–01. DOI: 10.33295/1992-576X-2021-1-96 [in Ukrainian].

Мета: дослідити вплив війни проти російської військової агресії на деякі показники організації стоматологічної допомоги в Україні.

Матеріали і методи. *Об'єкт:* система МОЗ України з надання стоматологічної допомоги населенню. *Матеріали:* дані галузевої статистичної звітності за 2020–2023 роки. Проаналізовані статистичні дані із територій, які підконтрольні Україні. *Методи:* медико-статистичний, бібліосемантичний, структурно-логічного аналізу. Статистична обробка первинних матеріалів проводилася з використанням загальноприйнятих методів медичної статистики.

Результати. В ході дослідження було встановлено закриття 53 самостійних стоматологічних поліклінік: на території 4 (16,0%) регіонів ситуація без змін, на території 1 (4,0%) регіону було відкрито, а на решті 20 (80,0%) територій кількість самостійних стоматологічних поліклінік зменшилася. Найбільша кількість самостійних стоматологічних поліклінік – 11, що склало 68,8% – було закрито в Дніпропетровській області, яка відноситься до зони активних бойових дій. Кількість закладів охорони здоров'я, в структурі яких є підрозділи із надання стоматологічної допомоги, зросла на 21 (2,1%): на території 2 (8,0%) регіонів вона залишилася без змін, на території 8 (32,0%) регіонів їхня кількість скоротилася, а на території 15 (60,0%) регіонів зареєстровано збільшення кількості таких закладів. Найвищий показник скорочення відповідних закладів охорони здоров'я зареєстровано у Львівській (28 (33,8%)), Запорізькій (15 (41,7%)) та Херсонській (14 (60,9%)) областях.

Встановлено, що на території 14 (56,0%) регіонів функція посади лікарів збільшилася, а на території 11 (44,0%) регіонів функція посади зменшилася. Найбільші рівні скорочення функції посади зареєстровані на території наступних регіонів: Луганська (48,6 разу), Запорізька (1,9 разу), Херсонська (1,7 разу) області – регіони, які пов'язані із зоною активних бойових дій. Найбільші рівні збільшення функції посади зареєстровані на території наступних регіонів: Житомирська, Полтавська та Тернопільська області.

Висновки. Результати дослідження вказують на негативний вплив війни проти російської військової агресії на деякі показники організації стоматологічної допомоги населенню в Україні.

Ключові слова: стоматологічна допомога, показники, війна, вплив.

In Ukraine, no comprehensive scientific works have been carried out to study the impact of the war on the state of dental health of the population and the state of the organization of dental care.

Purpose: to study the impact of the war against Russian military aggression on some indicators of the organization of dental care in Ukraine.

Materials and methods. Object: system of the Ministry of Health of Ukraine for the provision of dental care to the population. Materials: data of sectoral statistical reporting for the years 2020–2023. Statistical data from the territories controlled by Ukraine were analyzed. As the indicators for the analysis the network of health care institutions in which dental care is provided was chosen, as an indicator of ensuring its accessibility and an indicator of the population's appeal for dental care as an indicator of health-preserving dental behavior of the population. Methods: medico-statistical, bibliosemantic, of structural-and-logical analysis. Statistical processing of primary materials was carried out with application of generally accepted methods of medical statistics.

Results. In the course of the study, it was found that 53 independent dental clinics were closed during the study period. At the same time, on the territory of 4 (16.0%) administrative regions, the situation remained unchanged, on the territory of 1 (4.0%) region, this is Transcarpathian region, an independent polyclinic was opened. In the remaining 20 (80.0%) administrative territories, the number of independent dental clinics decreased. The largest number of dental independent polyclinics – 11, which amounted to 68.8%, was closed in the Dnipropetrovsk region, which belongs to the zone of active hostilities. In the health care system of the Ministry of Health of Ukraine, the number of health care institutions in the structure of which there exist units for the provision of dental care increased by 21 (2.1%). At the same time, on the territory of 2 (8.0%) administrative regions, it remained unchanged, on the territory of 8 (32.0%) administrative regions, their number decreased. On the territory of 15 (60.0%) administrative regions, an increase in the number of such institutions was registered. It should be noted that the highest rate of reduction of relevant health care institutions was registered in Lviv region – 28 (33.8%), Zaporizhzhia region – 15 (41.7%) and Kherson region – 14 (60.9%).

In the course of the study, it was found that on the territory of 14 (56.0%) administrative regions, the function of the position of doctors increased, and on the territory of 11 (44.0%) administrative regions, the function of the position of doctors-stomatologists and dentists decreased. The highest levels of reduction in the function of the position of doctors were registered in the following administrative territories: Luhansk (48.6 times), Zaporizhzhia (1.9 times), Kherson (1.7 times) regions. These regions are associated with the zone of active hostilities. The highest levels of increase in the function of the position of doctors were registered in the following administrative territories: Zhytomyr, Poltava and Ternopil regions.

In the course of the study, it was found that the marginal difference in the function of the position of doctors-stomatologists and dentists was:

in 2020 by 3.54 times: from 879.0 in Kyiv to 3,107.7 in Luhansk region;

in 2023 by 40.98 times: from 64.0 in Luhansk region to 2623.3 in the Poltava region.

Conclusions. The results of our study confirm the results of other researchers and point to the negative impact of the war against Russian military aggression on some indicators of the organization of dental care for the population in Ukraine. The results indicate the need to further study the impact of the war against Russian military aggression on the state of dental health of various categories of the population and to study the level of attitude of different categories of the population to the preservation of personal dental health.

Key words: dental care, indicators, war, impact.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflict of interest: absent

Відомості про авторів

Білак-Лук'янчук Вікторія Йосипівна – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри наук про здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000.
bilak.vika@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3020-316X^{B, C, E}

Слабкий Геннадій Олексійович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я, епідеміології та інфекційних хвороб ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 1, м. Ужгород, Україна, 88000.
gennadiy.slabkiy@uzhnu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0003-2308-7869^{A, F}

Мельничук Наталія Іванівна – старший викладач кафедри стоматології післядипломної освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 1, м. Ужгород, Україна, 88000.
natalia.melnychuk@uzhnu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0002-5393-0944^{B, E}

Нагірний Дмитро Анатолійович – аспірант кафедри наук про здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 1, м. Ужгород, Україна, 88000.
kristina.skryp@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-6433-4559^{D, E}

Дата першого надходження статті до видання: 26.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 03.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.04.2026